

**Konferencja dotycząca ochrony bociana białego w ramach projektu
„Ochrona bociana białego w dolinach rzecznych wschodniej Polski”
16-17 listopada 2019, Woźnawieś, Polska**

Monitoring bociana białego na Białorusi

**Anna Chernomorets
Irina Samusenko**

**Laboratorium Ornitologii,
Instytut Zoologii,
Centrum Naukowo-Praktyczne
dla Zasobów Biologicznych PAN Białorusi**

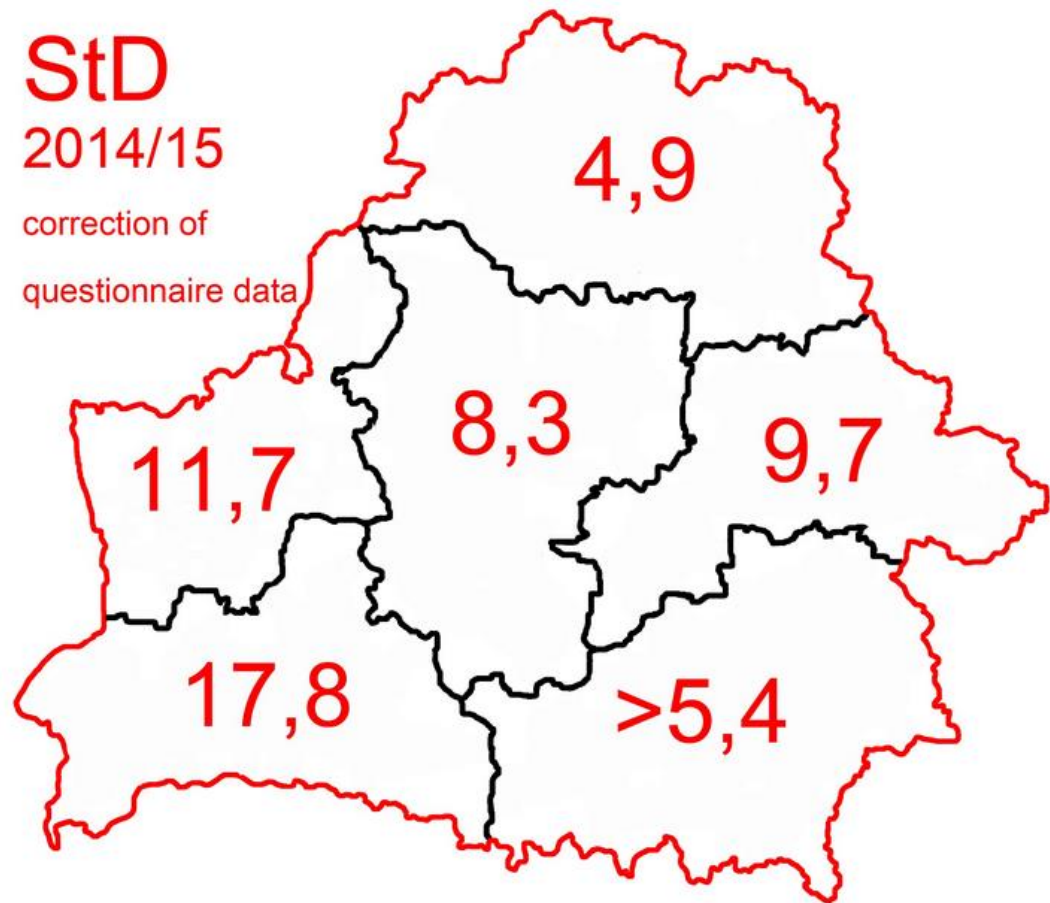
BELARUS, zagęszczenie
ekstrapolowane na podstawie
korekty danych ankietowych
2014/15

2004/05: 21 500 HPa

2014/15: 22 250 HPa
(22000– 22500)

StD
2014/15

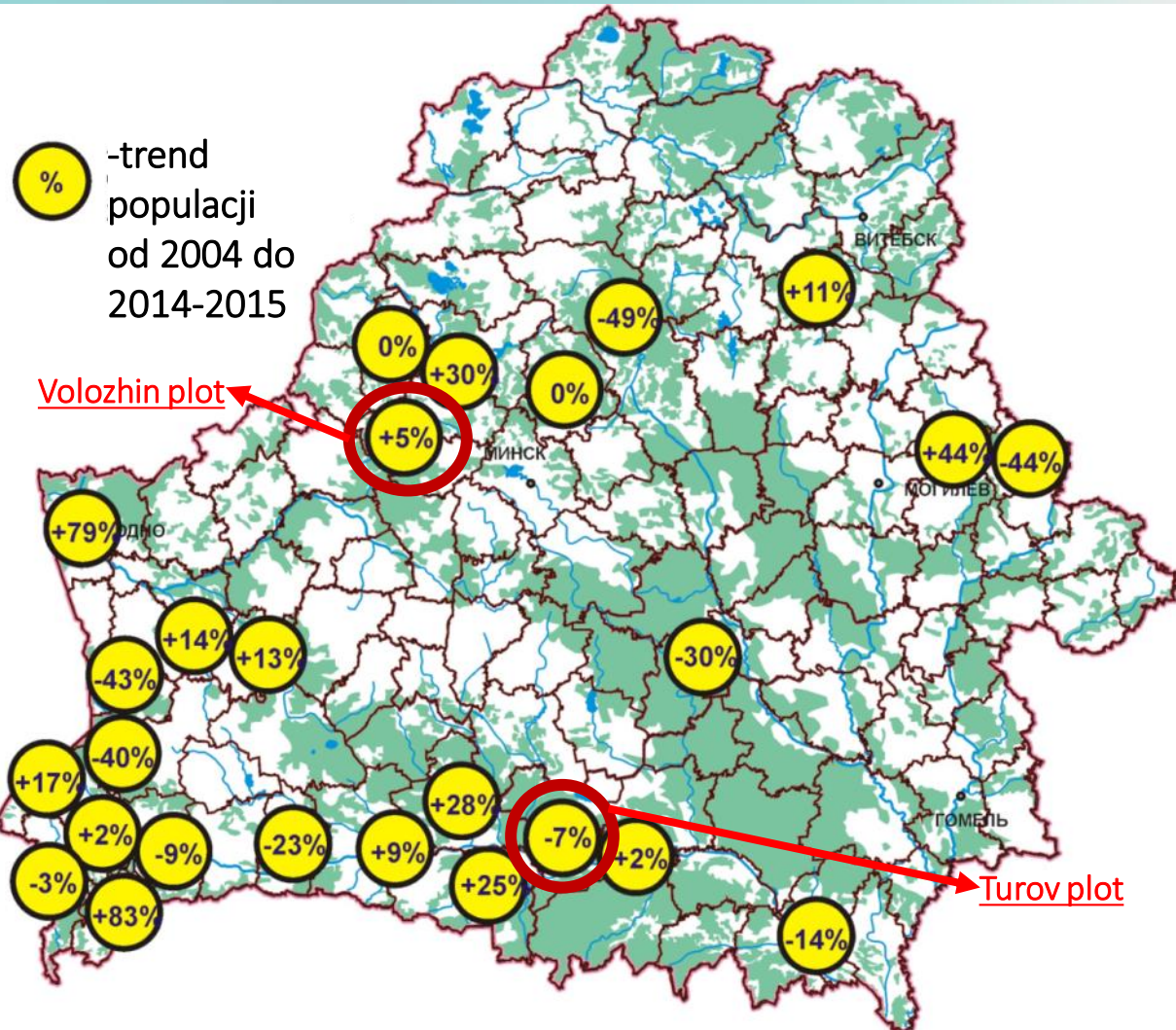
correction of
questionnaire data

Trendy w liczbie par lęgowych: 2004-2014

Pełne liczenie na 28 powierzchniach próbnych:
13 190 km kw. (6,2% powierzchni Białorusi)

Roczne działki monitorowania

Volozhin

centralna część

2004-2019

75 km kw. (corocznie)

max 143 km kw. (2016-2019)

14-26 HPa

18,2 – 33,8 StD

Turov (Prypeć)

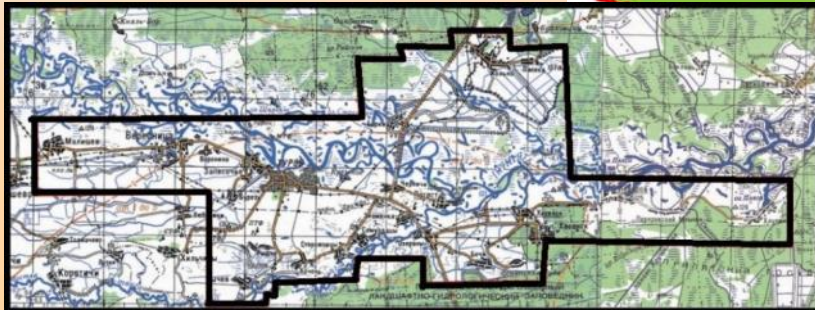
południowa część

1992-2019

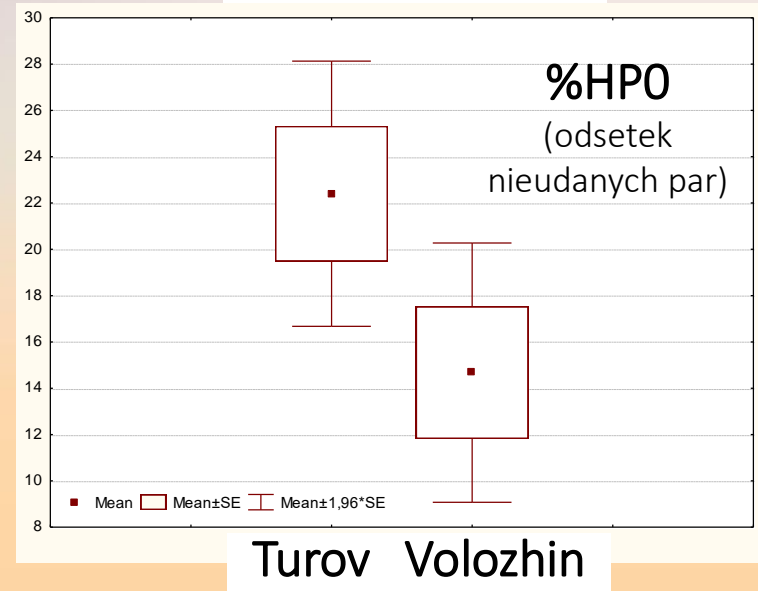
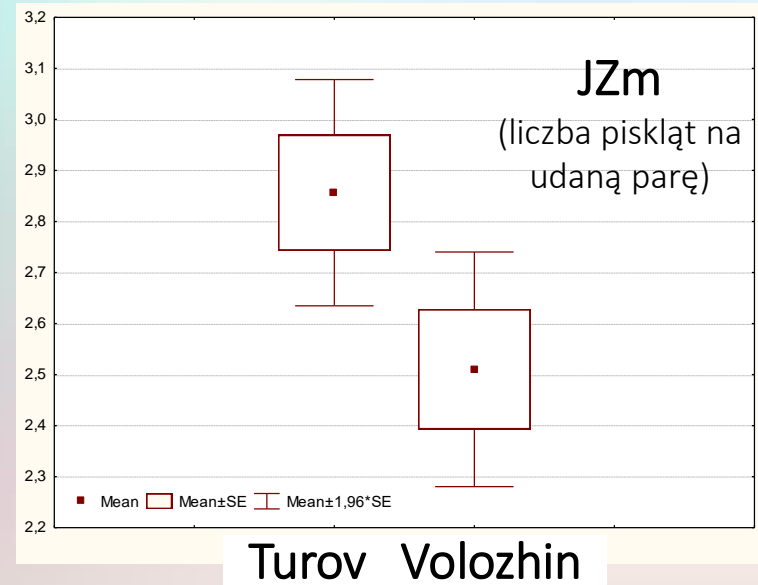
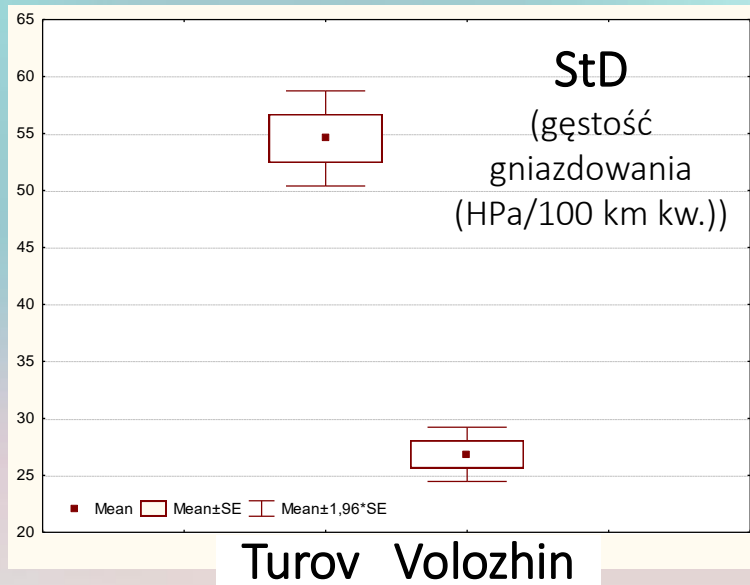
330 km kw.

115-217 HPa

40,9 – 65,8 StD

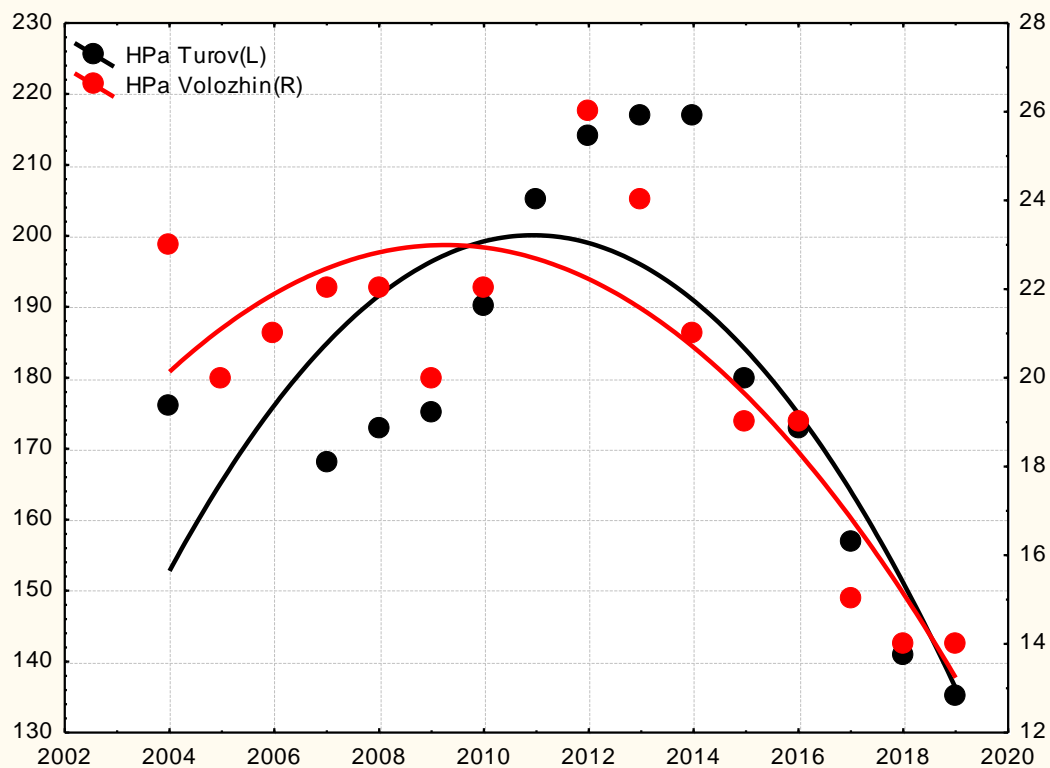
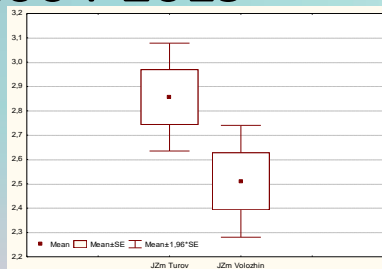
Porównanie parametrów populacyjnych na Prypeci (Turov) i w środkowej Białorusi (Volozhin)

Dynamika liczby par lęgowych HPa

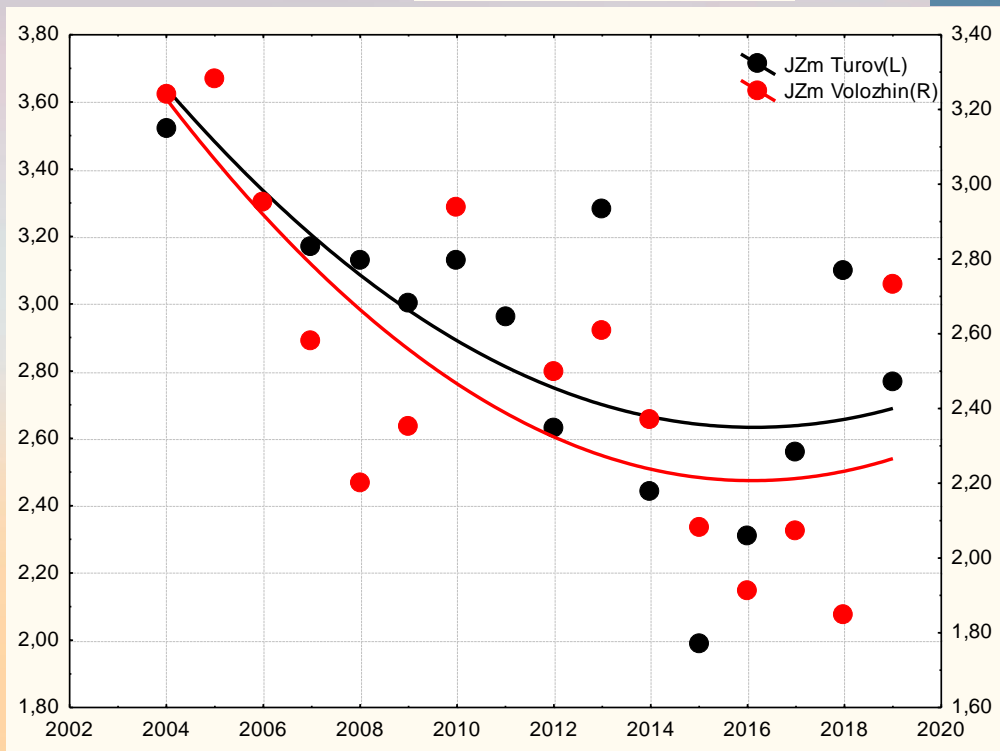
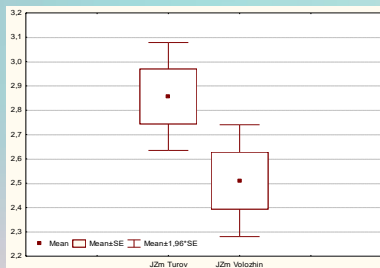
Turov & Volozhin 2004-2019

Zmiany w liczbie piskląt w lęgu JZm

Turov & Volozhin 2004-2019

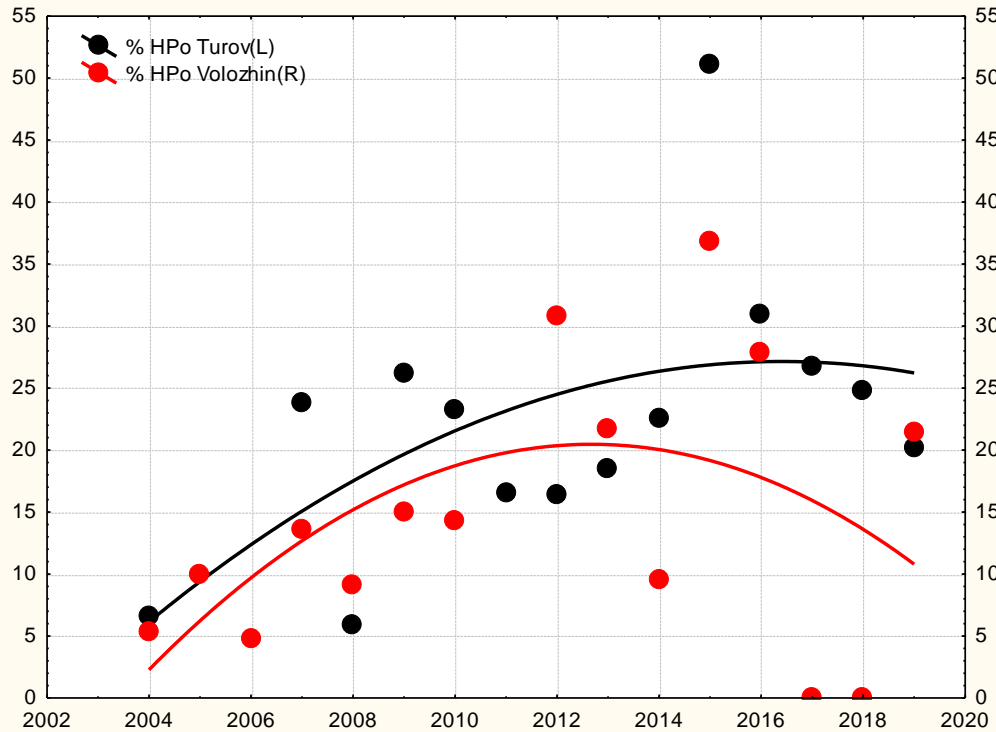
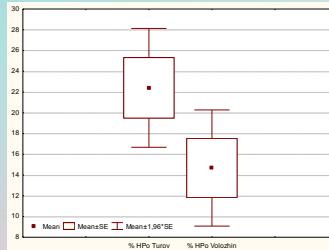

Zmiany w liczbie par bez sukcesu lęgowego %HP0

Turov & Volozhin 2004-2019

Procentowy udział miejsc gniazdowania

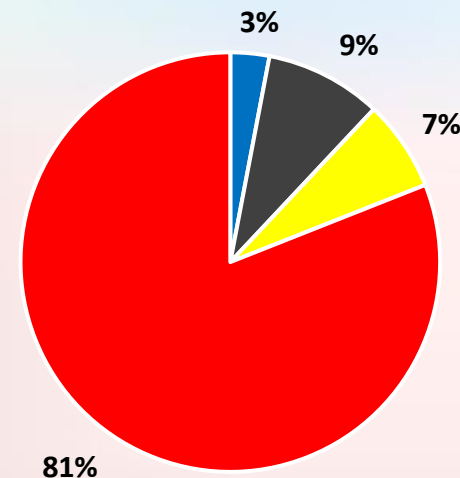
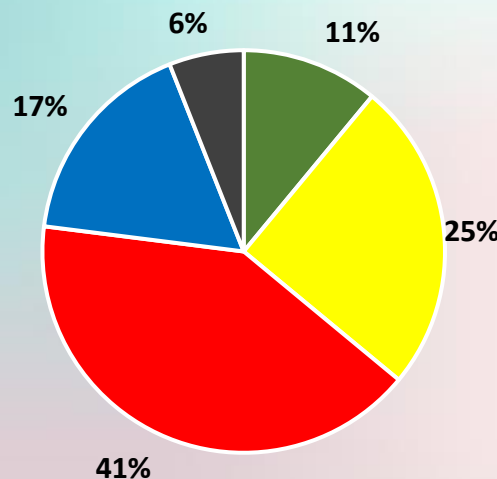
BELARUS dane anketowe

TUROV (południowa część Białorusi):

2004

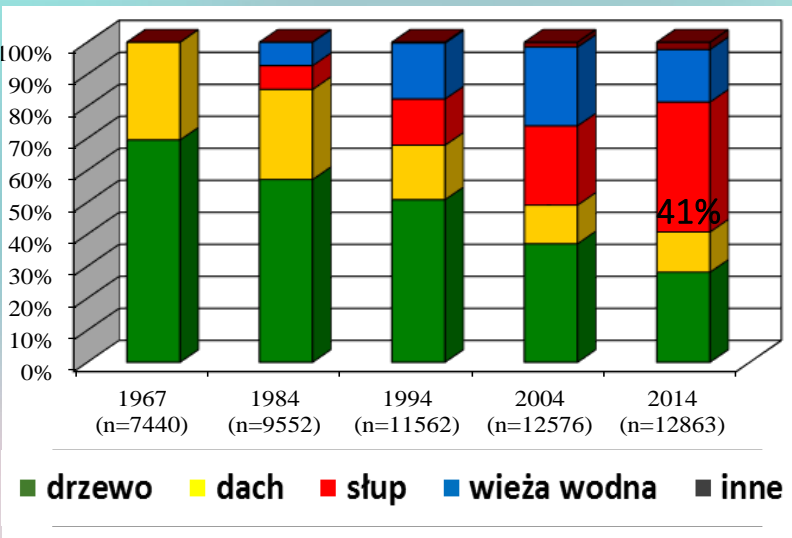
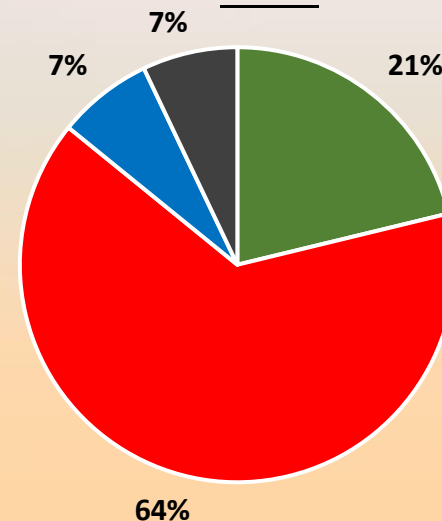
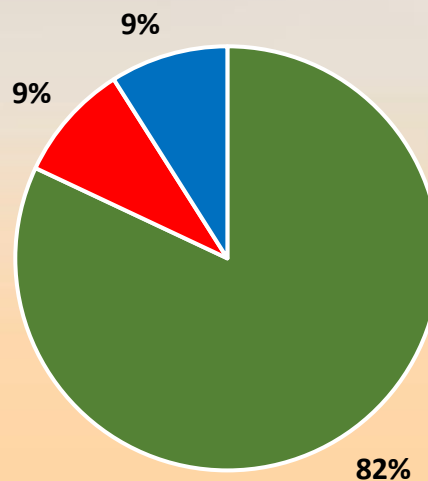
2019

VOLOZHIN (centralna część Białorusi):

2004

2019

drzewo dach słup wieża wodna inne

Rok	N ptaków
2000	117
2001	11
2002	27
2003	9
2004	40
2005	18
2006	6
2007	17
2008	30
2009	4
2010	20
2011	7
2012	29
2013	91
2014	182
2015	237
2016	305
2017	374
2018	1
2019	30
RAZEM	1 555

w tym colorowe z 2013

Obrączkowanie

Zwroty od bocianów białoruskich
1950-2019 (n = 78)

1 Belarus	27
2 South Africa	10
3 Bulgaria	6
4 Ukraine	6
5 Poland	4
6 Egypt	4
7 Israel	4
8 Zimbabwe	3
9 Lithuania	2

10 Botswana	1
11 Jordan	1
12 Kenya	1
13 Libya	1
14 Namibia	1
15 Słowenia	1
16 Syria	1
17 Sudan	1
18 Tanzania	1
19 Turkey	1
20 Ethiopia	1
21 Germany	1

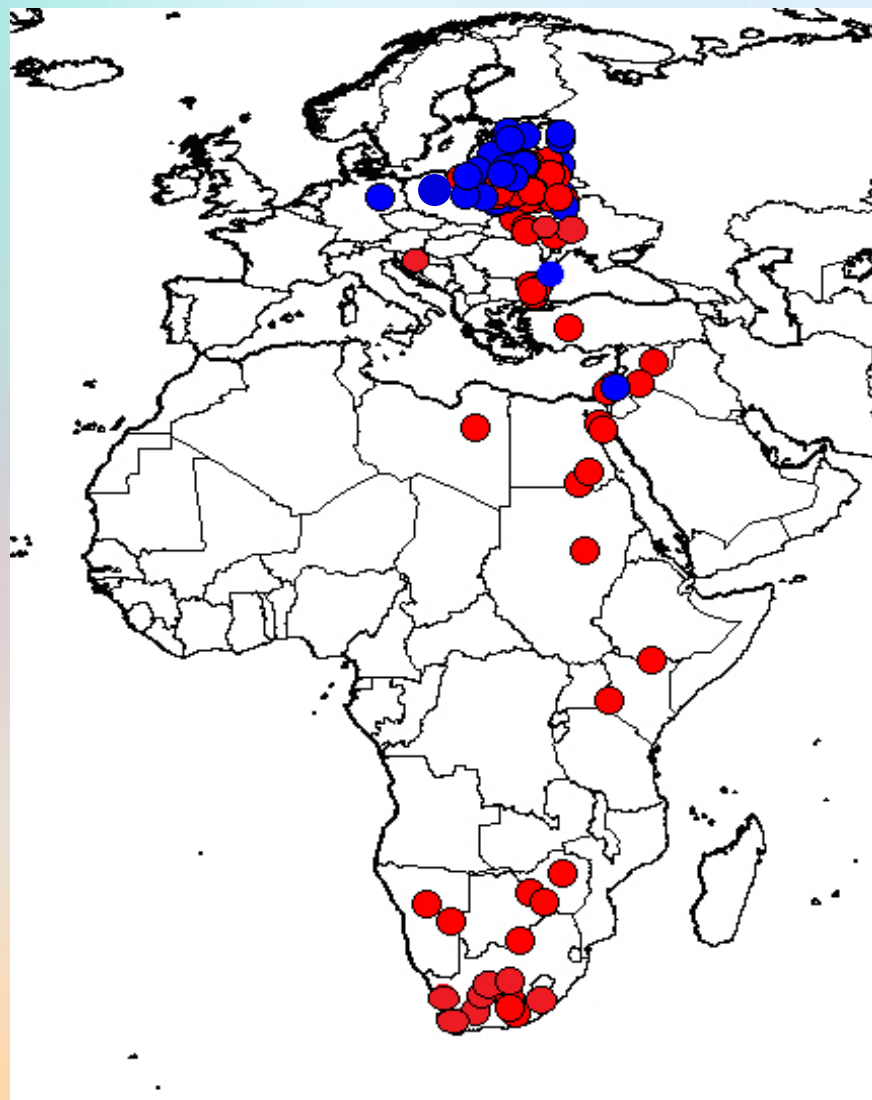
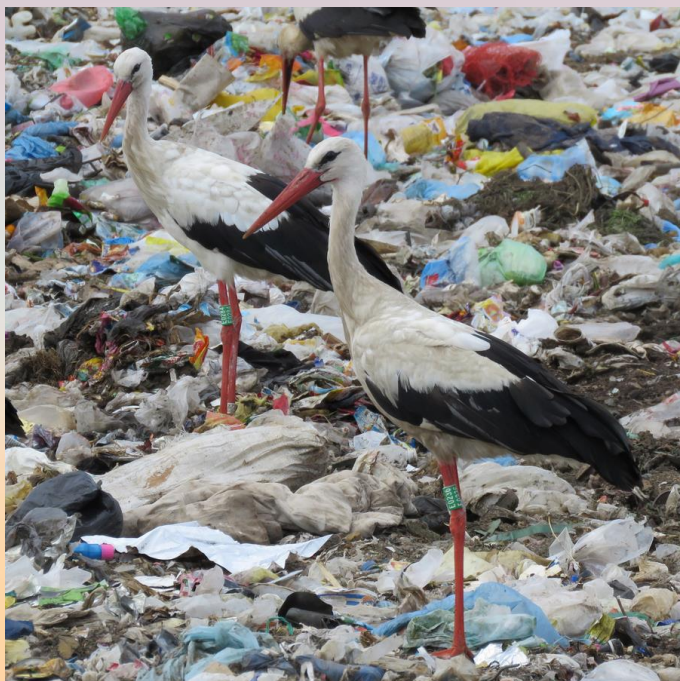

Dark-green ring with a white five alpha-numeric code, starting letter:
Z, T, K, M, Y - Poland
A – Lithuania
X – Ukraine
E - Belarus

Mapa rozmieszczenia obserwacji bociana białego w latach 1950–2019

- miejsca obserwacji obrączkowanych ptaków
- miejsca obrączkowania ptaków

05 05 2019

Volozhyn plot, Minsk Region

obrączkowanie 2011 Marcin Tobolka
niazdowania (2017-2019)

centralna Białoruś

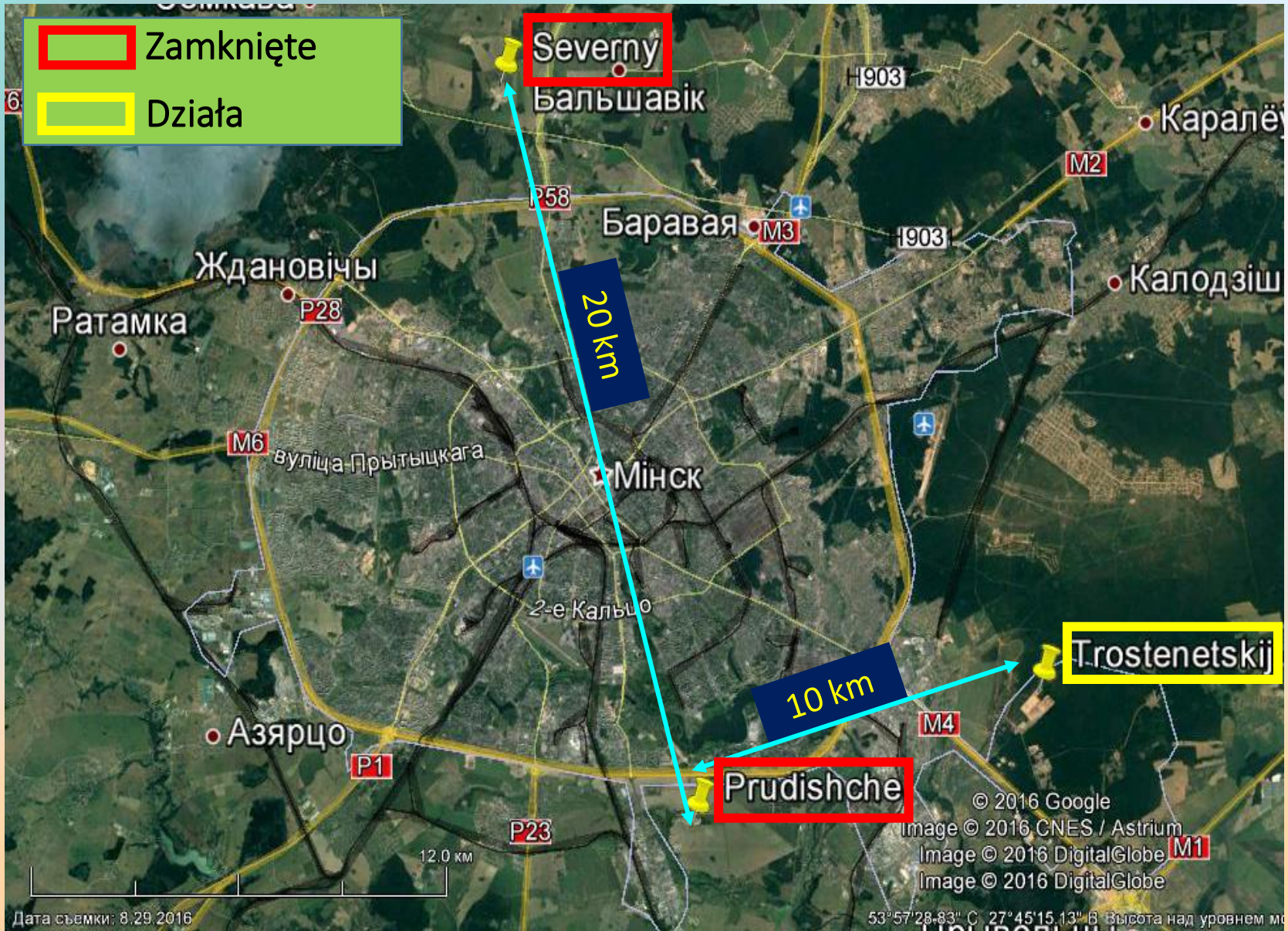
677 km

Z0214

Обсервације на складишцима отпада (04.2016-11.2019)

“Trostenets” odpadów komunalnych i przemysłowych

z 2007 r.
32 ha

Zamknięto na początku sierpnia 2019

“Prudishshe” odpadów przemysłowych

z 1968 r.
22 ha

Zamknięto dla produkcji biogazu na koniec września 2017

“Severny” odpadów komunalnych i przemysłowych

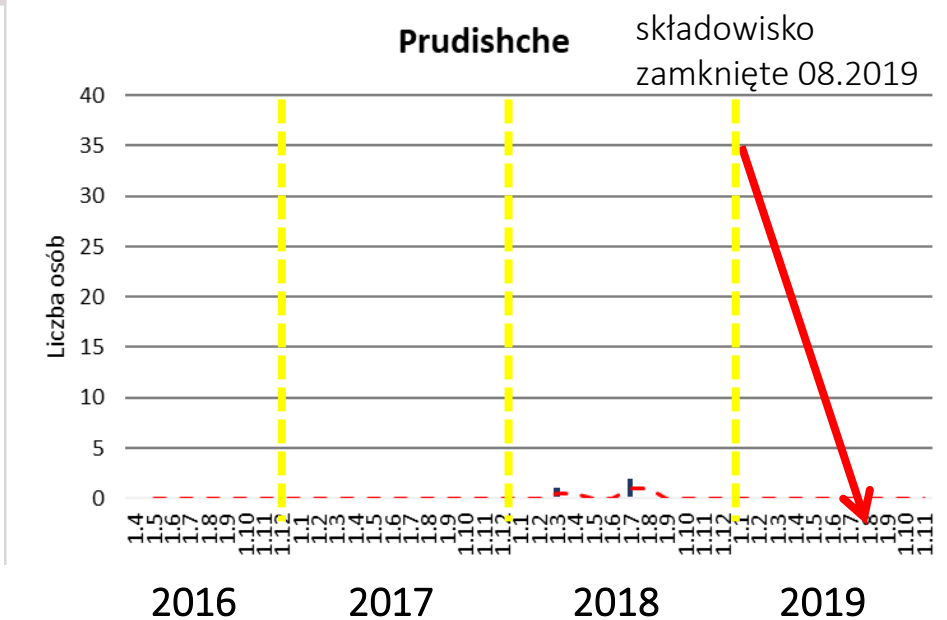
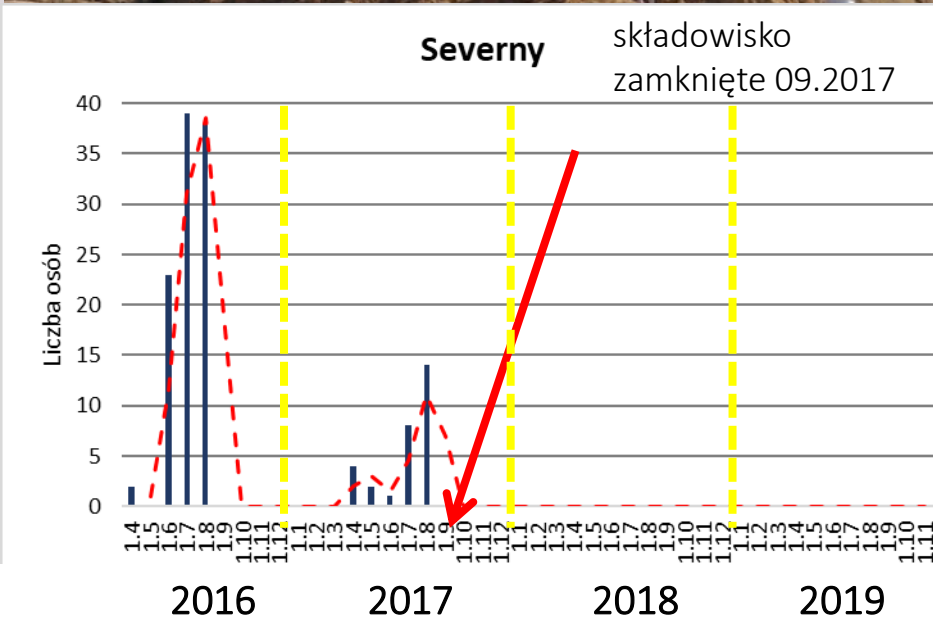
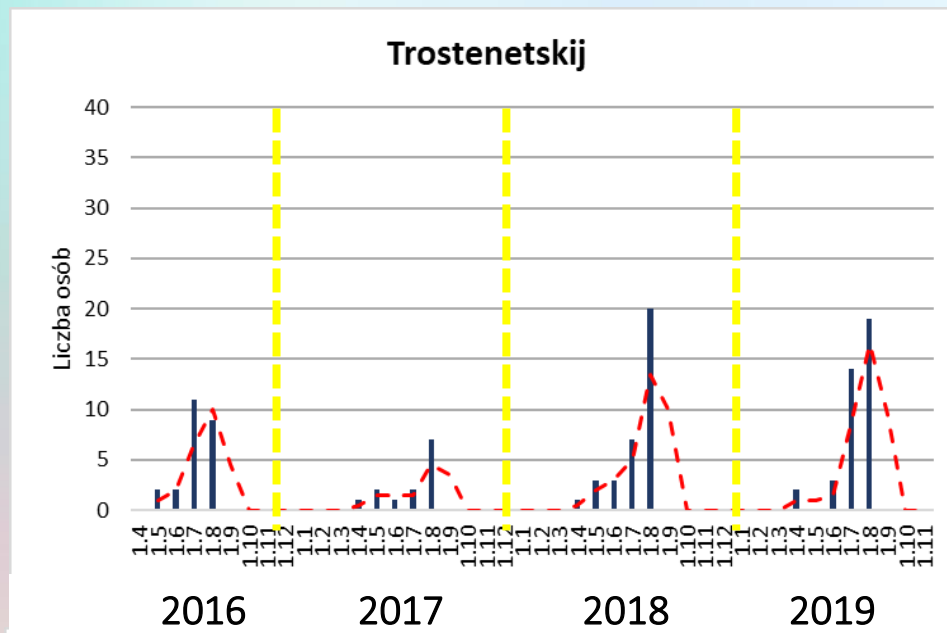
z 1981 r.
23,4 ha

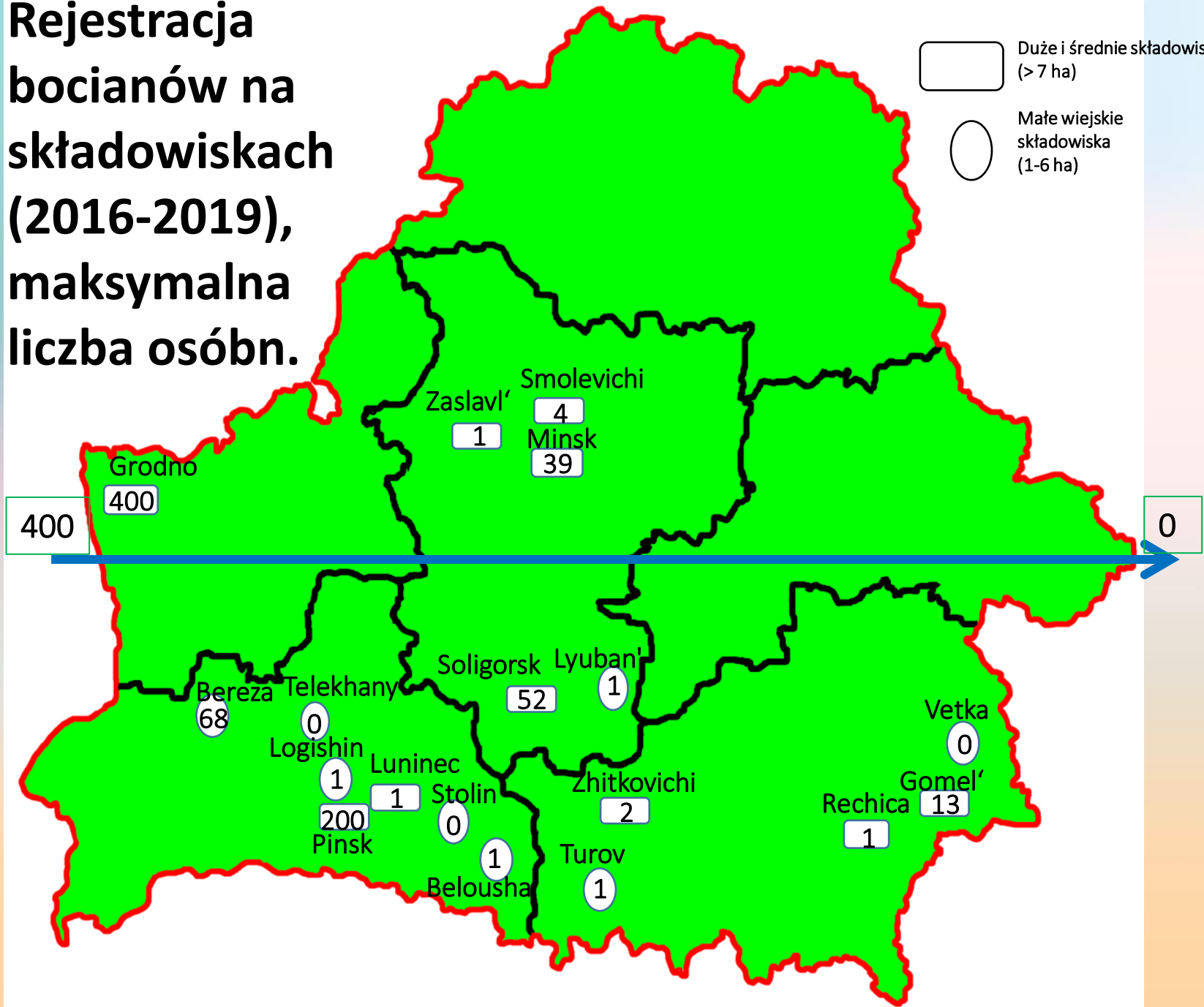
Rejestracja na składowiskach odpadów Mińska

04.2016-11.2019

Rejestracja bocianów na składowiskach (2016-2019), maksymalna liczba osób.

- Duże i średnie składowiska (> 7 ha)
- Małe wiejskie składowiska (1-6 ha)

Turovski ptak
Mutacja (?) - praktycznie bez
czarnego pigmentu w skórze

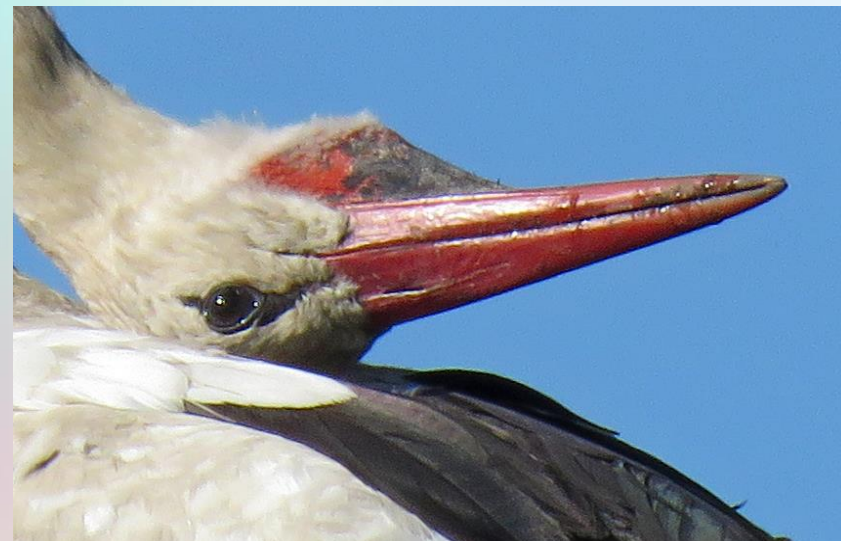
21.07.2016

06.07.2017

„Normalny” ptak
„Normalny kolor - obecność
czarnego pigmentu w skórze

11.05.2018

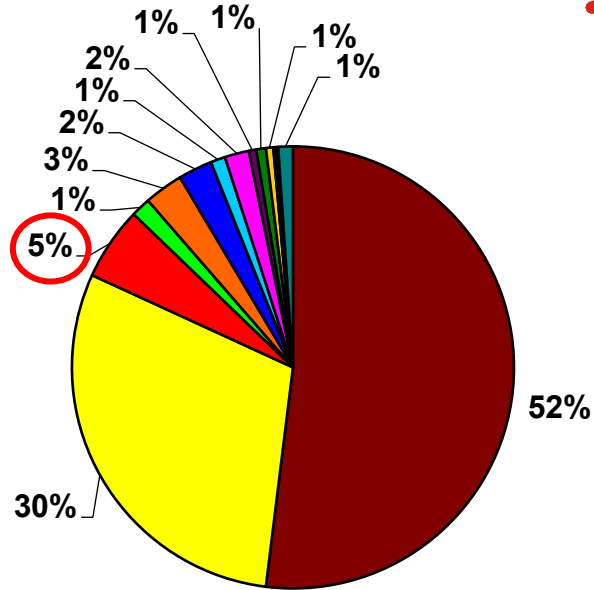
16.07.2019

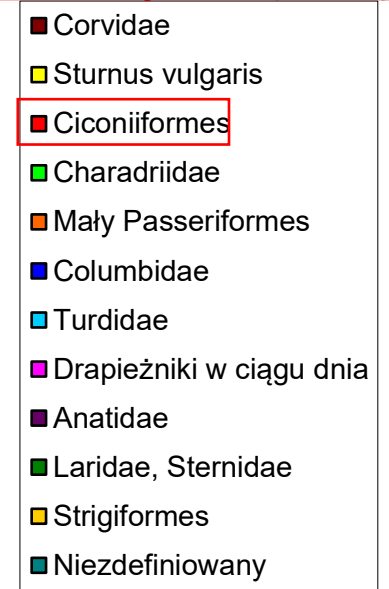
Rozkład taksonomiczny przypadków śmierci ptaków na liniach energetycznych

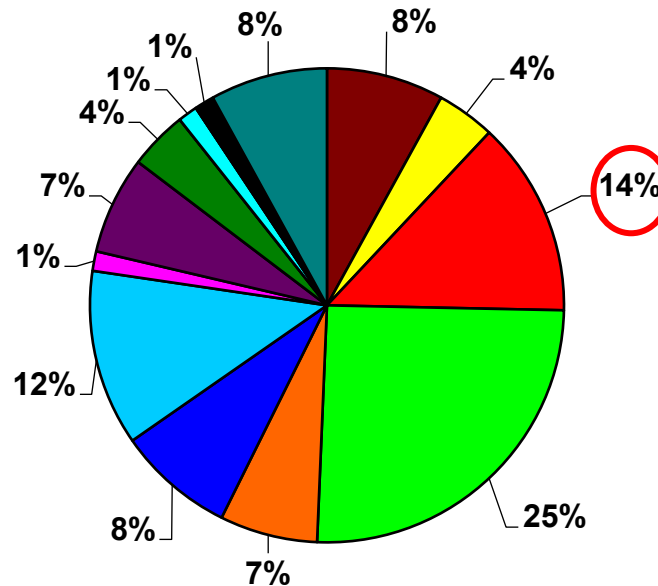
10 kV (n=562)

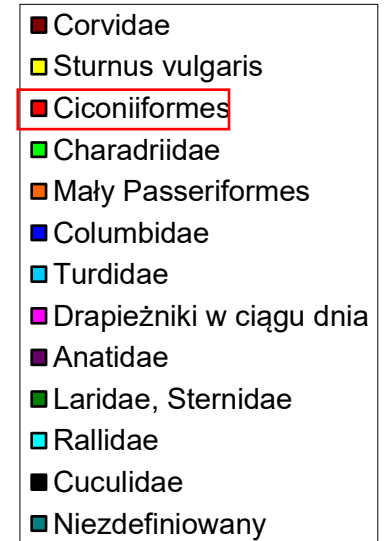
! **Bocian biały – 29 (5,2%)**

35-330 kV (n=75)

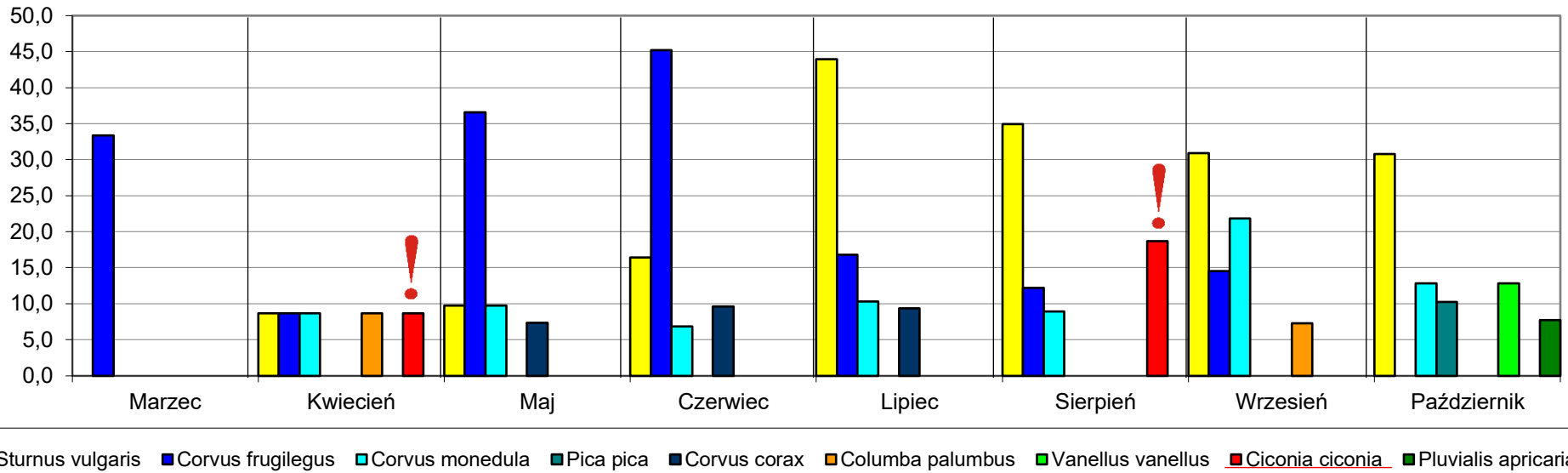

! **Bocian biały – 9 (12%)**

Udział dominujących gatunków ptaków (%) pod względem śmiertelności na liniach energetycznych w różnych okresach roku

Dziękuję za uwagę!

